

www . monokino . org

BECOMING SEA

18
September

19

2026

20

John Ernest Williamson + Giulia Rae

Hannes Schüpbach + Joël-Claude Meffre

Peter Hutton + Elisabeth Klinck

FILM
OOSTENDE

SHHH

LIVE MUSIC

POETRY

FESTIVAL

Ana Mendieta + Bas Jan Ader + Malena Szlam
Lili Dujourie + Barbara & Michael Leisgen
Vittorio De Seta + Rosa Buttisi

Eva Giolo

Shhh BECOMING SEA

© John Ernest Williamson, Wonders of the Sea

Shhh is het enige festival dat zijn liefde uitspreekt voor zowel de stille film als de zee.

In deze editie staat het landschap centraal en de mens die er met plezier in verdwijnt.

“Er is een ding dat ik goed kan,
en dat is naar de zee kijken.”
Marguerite Duras

De zee, of een ander landschap in film, is nooit enkel een achtergrond. Het wordt een spiegel, een medespeler, een lichaam dat meebeweegt. Het beeld wordt een ruimte waarin mens en omgeving dezelfde ademhaling delen, waarin een horizon niet scheidt maar verbindt.

Shhh is the only festival that declares its love for both silent film and the sea.

In this edition, landscape takes centre stage – and the human being who, with abandon, disappears into it.

“There is one thing I do well,
and that is looking at the sea.”

Marguerite Duras

Eén worden met een landschap betekent niet eenvoudigweg ervoor gaan staan, maar zijn ritmes binnengaan en meebewegen.

Wees erbij tijdens de 8ste editie van Shhh: drie dagen lang brengen we filmmakers, kunstenaars, muzikanten en dichters samen die vertellen over het lichaam in het landschap, elk op hun eigen kwetsbare, magische en vaak speelse manier.

We nodigen je uit om met verwondering te kijken en te luisteren naar deze verhalen in de nabijheid van onze geliefde zee.

The sea – or any landscape in film – is never merely a backdrop. It becomes a mirror, a co-player, a body that moves along. The image becomes a space in which human beings and environment share the same breath, in which a horizon does not divide but connects.

To become one with a landscape does not simply mean to stand before it, but to enter its rhythms and move with them.

Join us for the 8th edition of our silent film festival: three days of films and performances that bear witness to our surroundings – not as scenery, but as a voice of their own. Filmmakers, artists, musicians and poets, will tell us about the body in a landscape, each in their own vulnerable, magical, and often playful way.

We invite you to gaze and listen in wonder to these stories by our beloved sea.

Becoming Sea
**Ana Mendieta + Bas Jan Ader +
 Malena Szlam**

vrijdag **Friday** 18/9 · 20:00 · 0.666

Ana Mendieta, Ocean Bird · super 8 to digital, USA, 1974, 5'
Ana Mendieta, Untitled · super 8 to digital, USA, 1981, 3'
Bas Jan Ader, Fall 1 Los Angeles · 16mm to digital, USA, 1970, 1'
Bas Jan Ader, Fall 2 Amsterdam · 16mm to digital, NL, 1970, 1'
Bas Jan Ader, Broken Fall (organic) Amsterdamse Bos · 16mm to digital, NL, 1971, 2'
Bas Jan Ader, Broken Fall (geometric) Westkapelle, Holland · 16mm to digital, NL, 1971, 2'
Malena Szlam, Merapi · 16mm to digital, CAN/CHL, 2021, 8'
Malena Szlam, Lunar Almanac · 16mm to digital, CAN/CHL, 2013, 4'

*My art is grounded in the belief of one universal energy
 which runs through everything from insect to man, from man
 to spectre, from spectre to plant, from plant to galaxy.
 My works are the irrigation veins of this universal fluid.*
 — Ana Mendieta

Ana Mendieta's *Siluenta Series* tekent lichamen die even verschijnen om dan weer te verdwijnen — afdrukken van vuur, aarde, bloed en gras die opflakkeren voor ze terug in de grond oplossen. Mendieta schrijft zichzelf letterlijk in het landschap: haar Siluenta-figuren, gevormd uit aarde, water of vuur, tonen een lichaam

Ana Mendieta's Siluenta Series draws bodies that appear only to disappear again — imprints of fire, earth, blood, and grass that flare briefly before dissolving back into the ground. Mendieta literally inscribes herself into the landscape: her Siluenta figures, formed from earth, water, or fire, show a body that merges into matter and vanishes from it again. Her camera does not capture a figure in nature, but the trembling instant in which figure and

Ana Mendieta, *Untitled*

dat opgaat in de materie en daar weer uit verdwijnt. Haar camera vangt niet een figuur in de natuur, maar het trillende ogenblik waarop figuur en natuur niet meer van elkaar te onderscheiden zijn. Het is een cinema van versmelting, van terugkeer, van herinneren dat ook wij aarde zijn.

In *Ocean Bird* (Washup) uit 1974, is het niet de aarde maar de zee die haar lichaam opneemt. Gehuld in witte veren laat Mendieta zich door de golven meevoeren, tot ze aanspoelt tussen de takken van een omgevallen boom — geen figuur die verschijnt, maar iets dat wordt afgezet, zoals wrakhout, zoals iets dat de zee teruggeeft. Voor Mendieta, die als kind uit Cuba naar de Verenigde Staten werd gestuurd, was de zee nooit neutraal: ze was de afstand zelf, het water tussen haar en het land van herkomst. Zich aan de golven overgeven is hier een gebaar van verlies én terugkeer — een lichaam dat drijft, wacht, aanspoelt, nooit helemaal aankomt.

De films van Bas Jan Ader belichamen een ander, maar verwant gebaar: de overgave aan krachten groter dan het individu. Hij maakt zich los van de zwaartekracht, lost op in de stroom van water of de duisternis van de nacht. Zijn werk is geen spektakel

nature can no longer be told apart. It is a cinema of merging, of return, of remembering that we too are earth.

In *Ocean Bird* (Washup) from 1974, it is not the earth but the sea that takes in her body. Covered in white feathers, Mendieta lets herself be carried by the waves, until she washes up among the branches of a fallen tree — not a figure that appears, but something set down, like driftwood, like something the sea gives back. For Mendieta, sent from Cuba to the United States as a child, the sea was never neutral: it was the distance itself, the water between her and her country of origin. To surrender to the waves here is a gesture of both loss and return — a body that drifts, waits, washes ashore, never quite arrives.

The films of Bas Jan Ader embody a different but related gesture: surrender to forces greater than the self. He lets go of gravity, dissolves into the flow of water or the darkness of night. His work is not spectacle but exposure — the moment when gravity and landscape claim us, when the weight of the world forces us to acknowledge our vulnerability. The films in this program are small, repeated defeats against gravity that carry something of slapstick, an echo of Buster Keaton or Charlie Chaplin.

Bas Jan Ader, *Broken Fall* (organic) Amsterdamse Bos

Ana Mendieta, *Ocean Bird*

Bas Jan Ader, *Fall 1 Los Angeles*

maar blootstelling aan het moment waarop zwaartekracht en landschap ons opeisen, wanneer het gewicht van de wereld ons dwingt onze kwetsbaarheid te erkennen. De films in dit programma zijn kleine, herhaalde nederlagen tegen de zwaartekracht die iets slapstick-achtigs hebben, met een echo van Buster Keaton of Charlie Chaplin. Ook dat is een vorm van opgaan in het landschap: niet alleen tragisch, ook licht, onhandig, grappig. In zijn laatste werk, *In Search of the Miraculous*, lost hij letterlijk op in de zee.

Bas Jan Ader, *Broken Fall* (geometric) Westkapelle, Holland

Beide kunstenaars stellen film voor, niet als een venster op de wereld, maar als een plaats waar wereld en zelf in elkaar grijpen. Hun werk herinnert ons eraan dat landschap geen decor is maar aanwezigheid, geen achtergrond maar tegenhanger. Dat landschap nooit inert is: het handelt, het verzet zich, het getuigt. Deze werken bekijken is binnentreden in een broze wederkerigheid, waar de grens tussen lichaam en omgeving flakkert, onbestemd, altijd in wording.

Naast Ader en Mendieta brengen we twee films van Malena Szlam, die een meer hedendaagse blik werpen op het ik in het landschap. De in Chili geboren, in Montreal gevestigde filmmaker

This too is a form of merging with the landscape: not only tragic, but also light, clumsy, comic. In his final work, In Search of the Miraculous, he literally dissolves into the sea.

Both artists propose cinema not as a window onto the world, but as a place where world and self grip one another. Their work reminds us that landscape is not a backdrop but a presence, not scenery but a counterpart. That landscape is never inert: it acts, it resists, it bears witness. To watch these works is to step into a fragile reciprocity, where the boundary between body and surroundings flickers, unsettled, always becoming.

To complement the dialogue between these two solitary figures whose bodies confront or dissolve into the landscape in single-shot films, two works by Malena Szlam will offer a distinct approach. The Chilean-born, Montreal-based filmmaker has developed, in recent years, a remarkable body of work that establishes her as one of the foremost landscape filmmakers working today. Although no human figure appears in her films, they consistently explore the act of filming itself as a form of

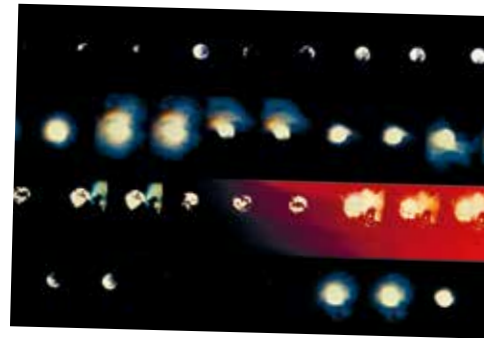

Malena Szlam, *Merapi*

bouwde de afgelopen jaren een oeuvre op dat haar tot een van de belangrijkste landschapsfilmmakers van vandaag maakt. Hoewel er in haar films geen mensen te zien zijn, verkennen ze consequent het filmen zelf als een manier om de menselijke aanwezigheid in het landschap te schrijven.

In resonantie met de films van Mendieta is *Merapi* (2021) een contemplatieve studie van de Indonesische vulkaan, waarbij de wisselende zichtbaarheid en transformerende kracht van de vulkaan worden opgeroepen via een aandachtige weergave van licht, atmosfeer, en omgeving.

Lunar Almanac (2013) richt zich op de maan en stapelt meer dan 4000 beelden van halve manen, nieuwe en volle manen tot een gelaagde visuele weergave van de maancyclus. Samen presenteren de twee films de visie van de filmmaker op landschappen gevormd door de ritmes van geologische en kosmische tijd, en onthullen ze een dynamisch veld van aanwezigheid, perceptie en inscriptie.

Malena Szlam, *Lunar Almanac*

With the support of The Estate of Ana Mendieta Collection, LLC, Raquel Cecilia Mendieta, Marian Goodman Gallery, the Estate of Bas Jan Ader and Meliksetian | Briggs.

dialogue with the landscape, and as a way of inscribing the human presence in it.

Resonating with Mendieta's films, Merapi (2021) is a contemplative study of Indonesia's Mount Merapi, where the volcano's shifting visibility, rumbling presence, and transformative force are evoked through an attentive rendering of light, atmosphere, weather, and the surrounding environment.

Lunar Almanac (2013) turns to the moon, layering over 4000 layered field views of half-moons, new moons, and full moons into a dense visual record of the lunar cycle. Together, the two films propose the filmmaker's visions of landscapes shaped by rhythms of geological and celestial time, revealing a dynamic field of presence, perception, and inscription.

Copyright the Estate of Ana Mendieta Collection, LLC. Courtesy of Marian Goodman Gallery.

Copyright the Estate of Bas Jan Ader / Mary Sue Ader Andersen, 2024 / The Artist Rights Society (ARS), New York / SIAE, Rome. Courtesy of Meliksetian | Briggs.

Forgotten Rhythms

Vittorio De Seta + Live soundtrack: Rosa Butsi feat. Marie Cocriamont

vrijdag **Friday** 18/9 · 21:30 · 0.666

Vittorio De Seta, *Lu tempu di li pisci spata* (In The Age of The Swordfish) · digital restoration, IT, 1955, 10'

Vittorio De Seta, *Pastori Di Orgosolo* (Orgosolo's Shepherds) · digital restoration, IT, 1958, 10'

Vittorio De Seta, *Pescherecci* (Fishing Boats) · digital restoration, IT, 1958, 11'

Vittorio De Seta, *Un giorno in Barbagia* (A Day in Barbagia) · digital restoration, IT, 1958, 9'

Vittorio De Seta, *I dimenticati* (The Forgotten) · digital restoration, IT, 1959, 21'

Hoewel de Italiaanse cinema geen tekort heeft aan iconen, is Vittorio de Seta een vreemde eend in de bijt. Vanuit zijn opleiding tot antropoloog wijdde de Seta zijn leven aan het in beeld brengen van verdwijnende volksgewoonten. Jarenlang dwaalde hij rond in de uithoeken van Sicilië, Sardinië en Calabrië om te documenteren hoe onder andere boeren, herders en vissers hun levens veranderden in het licht van de naoorlogse modernisering. Deze observaties zouden hem brengen tot het monumentale *Banditi a Orgosolo* (1961), dat zijn carrière als filmmaker en scenarist lanceerde.

In de jaren 50 maakte hij echter ook een resem documentairefilms die zijn onderzoek wisten te distilleren tot bloedmooi beeldmateriaal. Even lyrisch als

Although Italian cinema has no shortage of icons, Vittorio de Seta is something of an odd man out. Trained in his anthropological programme, de Seta devoted his life to capturing disappearing folk customs on film. For years, he wandered around the remote corners of Sicily, Sardinia and Calabria to document how farmers, shepherds and fishermen, among others, were changing their lives in the light of post-war modernisation. These observations would lead him to the monumental *Banditi a Orgosolo* (1961), which launched his career as a filmmaker and screenwriter.

In the 1950s, however, he also made a series of documentary films that distilled his research into stunning visual material. As lyrical as they are didactic,

Vittorio De Seta, *Pastori Di Orgosolo*

didactisch, zijn deze korte docu's dichterlijke odes aan de relatie van de mens tot haar omgeving en de dierenwereld. *Lu tempu di li pisci spata* (1955), *Pescherecci* en *Pastori Di Orgosolo* (1958) wordt het werkritme van herders en vissers onder handen genomen, terwijl *Un giorno in Barbagia* (1958) en *I dimenticati* (1959) het menselijk in een spiraal van werk, rust en genot tentoonstellen.

Vittorio De Seta, *Pescherecci*

Muzikanten Rosa Butsi en Marie Cocriamont brengen met hun kenmerkende gevoelige chemie van pop, jazz en folk De Seta's vroege films opnieuw tot leven. De muziek van Rosa Butsi klinkt tijdloos en zacht. In haar alter ego vindt de naam van haar Hongaarse grootmoeder (van wie ze haar muzikale genen heeft geërfd) de perfecte belichaming. Haar aangrijpende verhalende stijl vindt uitdrukking in elke noot, en roept emoties op die nog lang naklinken nadat het laatste akkoord is weggestorven.

Dit is een herneming van het Re-Score programma van KASKcinema. Re:Score blaast leven in vergeten films a.d.h.v. nieuwe soundtracks, steeds liefdevol gecomponeerd door aanstormend muzikalent. De films werden gerestaureerd door de Cineteca di Bologna.

This is a re-run of the KASKcinema Re-Score program. Re:Score breathes life into forgotten films through new soundtracks, each lovingly composed by up-and-coming musical talent. Films in restored version from Cineteca di Bologna.

these short documentaries are poetic odes to the relationship between humans and their environment and the animal world. In *Lu tempu di li pisci spata* (1955), *Pescherecci* and *Pastori Di Orgosolo* (1958) the work rhythm of shepherds and fishermen is examined, while *Un giorno in Barbagia* (1958) and *I dimenticati* (1959) exhibit the human body in a spiral of work, rest and pleasure.

Musicians Rosa Butsi and Marie Cocriamont bring De Seta's early films back to life with their characteristically sensitive blend of pop, jazz and folk. Rosa Butsi's music sounds timeless and soft. In her alter ego, the name of her Hungarian grandmother (from whom she inherited her musical genes) finds the perfect embodiment. Her poignant storytelling finds expression in every note, evoking emotions that linger long after the last chord fades.

Vittorio De Seta, *I dimenticati*

A Poetry of Gestures
Hannes Schüpbach +
Joël-Claude Meffre

zaterdag **Saturday** 19/9 · 13:30 · 0.666

Hannes Schüpbach, Verso · 16mm, CH, 2008, 13'

Hannes Schüpbach, L'Atelier · 16mm, CH, 2007, 16'

Joël-Claude Meffre, reading *Instants* · live poetry, FR, 20'

Hannes Schüpbach, *Instants* · 16mm, CH, 2012, 16'

Monokino presenteert de eerste Belgische vertoning van het werk van de Zwitserse filmmaker Hannes Schüpbach. Al meer dan dertig jaar ontwikkelt Schüpbach een filmpraktijk waarin landschap, licht, handelingen en tijd met grote aandacht worden bekeken. Zijn films ontstaan vanuit een langdurige aandacht voor zijn leefomgeving, waaronder tuinen, architectuur en mensen. Het is niet de gebeurtenis zelf, maar de subtiele veranderingen van licht, kleur, ritme en seizoen die centraal staan. De films ontfouwen zich in het ritme van de natuur, waarin de kleinste verschuivingen – de beweging van bladeren, het verstrijken van een wolk – dragers van potentiële betekenis worden. Film wordt zo niet alleen een medium dat beelden registreert, maar ook een vorm die de ervaring van tijd en waarneming zichtbaar maakt.

Tijdens Shhh worden *Verso*, *L'Atelier* en *Instants* vertoond.

Hannes Schüpbach, *Instants*

Monokino presents the first Belgian screening of the work of Swiss filmmaker Hannes Schüpbach. For more than thirty years, Schüpbach has developed a film practice centred on the attentive observation of landscape, light, gesture, and time. His films emerge from sustained attention to his living environments, including gardens, architecture, and people. It is not the event itself that takes centre stage, but the subtle changes in light, colour, rhythm, and season. The films unfold according to the rhythms of nature, in which the smallest shifts – a change in light, the movement of leaves, the passing of a cloud – become potential carriers of meaning. Film thus becomes not only a medium that records images, but also a form through which the experience of time and perception is made visible.

Hannes Schüpbach, *L'Atelier*

Instants wordt aangevuld met de gelijknamige dichtbundel van de Franse dichter Joël-Claude Meffre, die geschreven werd tijdens – en nadat de film gemaakt was. Meffre vertaalt Schüpbach's filmische observaties niet letterlijk naar poëzie, maar ontwikkelt een poetisch equivalent – observatie, taal en sequentie delen met de film eenzelfde gevoeligheid voor het vluchtige en het alledaagse, zonder dat de ene vorm de andere illustreert.

Bij de vertoning leest Joël-Claude Meffre de volledige cyclus van gedichten uit *Instants*. Meffre is dichter en schrijver wiens poëzie sterk geworteld is in aandacht voor landschap, herinnering en de sporen die tijd achterlaat in namen en plaatsen. Naast zijn literaire werk was hij archeoloog en filoloog. In *Instants* onderzoekt hij hoe een enkel beeld, een herinnering of een detail uit de omgeving een bredere ervaring van tijd kan oproepen.

Hannes Schüpbach, *Instants*

During Shhh, *Verso*, *L'Atelier* and *Instants* will be screened. *Instants* is complemented by the eponymous poetry collection by French poet Joël-Claude Meffre, written while and after the film was being made. Rather than translating Schüpbach's cinematographic observations literally into poetry, Meffre develops a poetic equivalent in which observation, word and sequence share the same attention to the fleeting as the film in the making. Film and poetry meet in a shared sensitivity towards moments that are often overlooked, without one form illustrating the other.

During the screening, Joël-Claude Meffre will read his entire cycle of poems from *Instants*, prior to the screening of Schüpbach's film. Meffre is a poet and writer whose work is deeply rooted in an attentiveness to landscape, memory, and the traces left behind by time in names and places. Alongside his literary practice, he was an archaeologist and philologist. In *Instants*, he explores how a single image, a memory, or a detail from the surrounding environment can evoke a broader experience of time.

Hannes Schüpbach, *L'Atelier*

In aanwezigheid van *In the presence of* Hannes Schüpbach en *and* Joël-Claude Meffre.

There Are Tides in The Body

Eva Giolo

zaterdag **Saturday** 19/9 · 16:00 · 0.666

Eva Giolo, 733 Frames (2026) · 16mm to digital, BE, 2022, 1'

Manon de Boer, Maud Capturing the Light 'On a Clear Day' · 16mm, BE, 2024, 3'

Eva Giolo, I'm Rooted, But I Flow · 16mm to digital, BE, 2026, 6'

Guy Sherwin, Metronome · 16mm, UK, 1975, 3'

Eva Giolo, Silent Conversations · 16mm to digital, BE, 2023, 8'

Antoinette Zwirchmayr, Am Frostigen Atlas · 16mm, AT, 2020, 7'

Joan Jonas, Wind · digital, US, 1968, 6'

Isao Kota, The Dutchman's Photographs · digital, JP, 1976, 7'

Eva Giolo, The Advantage of Lying on The Floor · 16mm to digital, BE, 2023, 3'

Eva Giolo, Fatigue · 16mm to digital, BE, 2023, 1'

João Maria Gusmão & Pedro Paiva, COWFISH · 16mm, PT, 2011, 3'

Yvonne Rainer, Trio A, digital · VS, 1978, 10'

Amy Halpern, ELIXIR · 16mm, VS, 2009, 8'

Een van de vertrekpunten van deze editie van Shhh is het werk van Eva Giolo. Niet alleen haar films, maar ook de manier waarop zij naar landschap, tijd en beweging kijkt, vormen een inspiratie voor het festival. *Becoming Sea*, de titel van deze editie, is losjes ontleend aan Giolo's film *Becoming Landscape* en verwijst naar een vergelijkbare benadering van de zee: niet als decor of onderwerp, maar als een ruimte die zich langzaam ontvouwt door aandachtig kijken.

Eva Giolo, *Silent Conversations*

*One of the starting points for this edition of Shhh is the work of Eva Giolo. Not only her films, but also the way in which she approaches landscape, time and movement, have been an inspiration for the festival. *Becoming Sea*, the title of this edition, is loosely derived from Giolo's film *Becoming Landscape* and refers to a similar approach to the sea: not as a backdrop or subject, but as a space that gradually unfolds through attentive looking.*

In less than a decade, Eva Giolo has developed a multifaceted film practice in which landscape, architecture, choreography and collective memory continuously influence one another and generate new connections. Through a distinct visual sensitivity, she explores how bodies move through spaces shaped by history, rituals and social structures. Her films employ experimental and documen-

In minder dan tien jaar ontwikkelde Eva Giolo een veelzijdige filmpraktijk waarin landschap, architectuur, choreografie en collectieve herinnering elkaar voortdurend beïnvloeden en nieuwe verbanden aangaan. Vanuit een uitgesproken visuele gevoeligheid onderzoekt ze hoe lichamen zich bewegen door ruimtes die beladen zijn met geschiedenis, rituelen en sociale structuren. In haar films maakt ze gebruik van experimentele en documentaire technieken. De werken kenmerken zich door een aandachtige observatie, een sterk gevoel voor ritme en een bijzondere aandacht voor de materialiteit van het filmbeeld.

Voor Shhh heeft Giolo een programma samengesteld met vijf van haar films, waaronder *I'm Rooted, But I Flow*, een nieuw werk dat speciaal voor het festival is gemaakt, naast werken van historische en hedendaagse makers met wie ze een sterke band voelt. Samen richten deze films zich op observatie, herhaling, choreografie en tactiliteit. Ze bieden inzicht in Giolo's artistieke praktijk en gaan tegelijkertijd een dialoog aan met deze aanvullende werken, waardoor er resonanties ontstaan tussen verschillende perspectieven en tijdsperiodes. Het programma brengt het landschap, structuren en vrouwelijke aanwezigheid niet als afzonderlijke thema's, maar eerder als met elkaar verweven manieren om de wereld te ervaren en te verbeelden.

Eva Giolo, *I'm Rooted, But I Flow*

tary strategies and are characterised by attentive observation, a strong sense of rhythm, and a particular attention to the material qualities of the film image.

*For Shhh, Giolo has curated a programme of five of her films, including *I'm Rooted, But I Flow*, a new work created specifically for the festival, alongside works by historical and contemporary makers with whom she feels a strong affinity. Together, these films focus on observation, repetition, choreography and tactility. They offer an insight into Giolo's artistic practice while entering into dialogue with these additional works, creating resonances across different perspectives and time periods. The programme approaches landscape, structures and female presence not as separate themes, but rather as interconnected ways of experiencing and imagining the world.*

*In aanwezigheid van Eva Giolo
In the presence of Eva Giolo*

The body as a measure of time and space

Lili Dujourie + Barbara & Michael Leisgen

zaterdag **Saturday** 19/9 · installatie Installation · 19:30 - 21:00
en **and** Q&A 20:30 · 0.666

Barbara & Michael Leisgen, Sonnenzeichen (Sun Signs) · digital, DE, 1973, 7'

Barbara & Michael Leisgen, Übungen (Exercises) · digital, DE, 1974, 11'

Lili Dujourie, Sonnet · digital, BE, 1974, 7'

Lili Dujourie, Passion de l'été pour l'hiver · digital, BE, 1981, 15'

De opkomst van draagbare video-apparatuur aan het begin van de jaren 1970 betekende meer dan een technologische innovatie. Voor een generatie kunstenaars opende het medium een fundamenteel andere verhouding tot tijd, ruimte en lichamelijke aanwezigheid. Anders dan film, dat afhankelijk bleef van montage, productie en technische infrastructuur, maakte video een directe, continue registratie mogelijk waarin de duur van een handeling samenviel met de duur van het kijken. Binnen die ontwikkeling nemen zowel Lili Dujourie als Barbara en Michael Leisgen een bijzondere positie in. Hoewel hun werk uit verschillende artistieke tradities voortkomt, delen zij een belangstelling voor het lichaam als instrument van waarneming en voor fotografie en video als medium waarin de relatie tussen mens en omgeving zich langzaam ontvouwt.

Lili Dujourie behoort tot de eerste kunstenaars in België die video niet alleen experimenteel gebruikt, maar de specifieke eigenschappen van het medium onderzoekt. De onmiddellijke feedback van de camera bepaalt haar bewegingen en maakt het mogelijk om zonder tussenkomst van montage of een filmploeg een

The emergence of portable video technology in the early 1970s represented more than a technological innovation. For a generation of artists, the medium opened up a fundamentally different relationship to time, space, and bodily presence. Unlike film, which remained dependent on editing, production, and technical infrastructure, video enabled direct, continuous recording in which the duration of an action coincided with the duration of viewing. Within this development, both Lili Dujourie and Barbara and Michael Leisgen occupy a distinctive position. Although their work emerges from different artistic traditions, they share an interest in the body as an instrument of perception and in photography and video as media through which the relationship between human beings and their environment gradually unfolds.

Lili Dujourie was among the first artists in Belgium to explore video not merely as an experimental medium, but for its intrinsic qualities. The immediate feedback provided by the camera shapes her movements and establishes a direct relationship between body and image without the mediation of editing or a film crew.

uiterst directe relatie tussen lichaam en beeld tot stand te brengen. Dat Dujourie bovendien een eigen Portapak-camera aanschafte, maakte een autonome werkwijze mogelijk waarin de intimiteit van haar leefomgeving, de eenzaamheid van de opname en de technische voorwaarden van het medium samenvallen.

In haar video's *Sonnet* (1974) en *Passion de l'été pour l'hiver* (1981) ontwikkelt zij een beeldtaal waarin nauwelijks iets lijkt te gebeuren. De camera registreert lange, statische momenten waarin minimale verschuivingen van houding en gebaar de tijd voelbaar maken. In *Sonnet*, opgenomen in haar Brusselse appartement, ontstaat een precair evenwicht tussen lichaam, architectuur en camerakader. In *Passion de l'été pour l'hiver*, gefilmd in haar appartement in Oostende, wordt dezelfde methode geopend naar de kust, waar horizon, zee en veranderend licht een andere ervaring van tijd introduceren.

Die vertraging heeft ook gevolgen voor de blik van de toeschouwer. De poses kristalliseren tot vluchtige, bijna picturale composities die herinneren aan de traditie van het rustende naakt en de klassieke schilderkunst,

Moreover, her acquisition of a personal Portapak camera, made possible an autonomous mode of working in which the intimacy of her domestic environment, the solitude of the recording process, and the technical conditions of the medium become inseparable.

*In her videos *Sonnet* (1974) and *Passion de l'été pour l'hiver* (1981), Dujourie develops a visual language in which almost nothing appears to happen. The camera records long, static moments in which subtle shifts of posture and gesture render time itself perceptible. In *Sonnet*, filmed in her Brussels apartment, a delicate balance emerges between body, architecture, and the camera frame. In *Passion de l'été pour l'hiver*, recorded in her apartment in Ostend, the same method opens onto the coastline, where the horizon, the sea, and the changing light introduce a different experience of temporality.*

This slowing down of time also transforms the spectator's gaze. Dujourie's poses crystallise into fleeting, almost painterly compositions that evoke the tradition of the reclining nude and classical painting without ever directly quoting it. By suspending narrative development and psychological

Lili Dujourie, *Sonnet*

Lili Dujourie, *Passion de l'été pour l'hiver*

zonder deze ooit letterlijk te citeren. Door narratieve ontwikkeling en psychologische expressie vrijwel volledig op te schorten, onttrekt Dujourie het lichaam aan zijn conventionele rol als object van verlangen. De camera registreert een aanwezigheid die zich wel toont, maar zich niet laat toe-eigenen. De aandacht verschuift daardoor van wat er wordt getoond naar de voorwaarden van het kijken zelf.

Ook Barbara en Michael Leisgen gebruiken video niet om gebeurtenissen vast te leggen, maar om waarneming zichtbaar te maken. Hun werk wordt vaak in verband gebracht met conceptuele kunst, Land Art en performance, maar onderscheidt zich van de analytische afstand die veel van die praktijken kenmerkt. De Leisgens onderzoeken hoe een lichaam zich oriënteert binnen een omgeving zonder die te beheersen. Video wordt een vorm waarin lichaam, landschap en tijd elkaar wederzijds bepalen.

Dat wordt zichtbaar in *Sonnenzeichen* (1973), *Übungen* (1974) en *The Never Ending Water* (1974–1975). In *Sonnenzeichen* zoekt Barbara Leisgen met trage, zorgvuldig afgemeten bewegingen een tijdelijke afstemming op de baan van de zon. *Übungen* transformeert eenvoudige licha-

Barbara & Michael Leisgen, *The Never Ending Water*

expression almost entirely, she removes the body from its conventional role as an object of desire. As a result, attention shifts from what is represented to the very conditions of looking itself.

Barbara and Michael Leisgen likewise employ video not to document events, but to make perception visible. Their work is often discussed in relation to Conceptual Art, Land Art, and performance, yet it differs markedly from the analytical distance characteristic of many of those practices. The Leisgens investigate how a body orients itself within an environment without seeking to master it. Video becomes a form in which body, landscape, and time continuously shape one another.

*This is evident in *Sonnenzeichen* (1973), *Übungen* (1974), and *The Never Ending Water* (1974–1975). In *Sonnenzeichen*, Barbara Leisgen uses slow, carefully measured movements to establish a temporary alignment with the path of the sun. *Übungen* transforms a series of elementary bodily exercises into a means of experiencing rather than controlling space. In *The Never Ending Water*, attention shifts to the different rhythms of human and natural time. Here, video reveals itself not only as a recording device, but also as a form capable of making multiple temporalities visible simultaneously.*

It is precisely through this shared attention to duration that Dujourie and the Leisgens converge. Their works resist dramatic development, spectacle, and narrative tension. At the same time, their practices place different emphases. While Dujourie uses the enclosed space of the domestic interior to examine the relationship between body, image,

*melijke oefeningen tot een manier om ruimte niet te beheersen, maar te ervaren. In *The Never Ending Water* verschuift de aandacht naar de verschillende ritmes van menselijke en natuurlijke tijd. Video blijkt hier niet alleen een registrerend medium, maar een vorm waarin verschillende temporaliteiten gelijktijdig zichtbaar kunnen worden.*

Juist in die aandacht voor duur ontmoeten Dujourie en de Leisgens elkaar. Hun werken verzetten zich tegen dramatische ontwikkeling, spektakel of narratieve spanning. Waar Dujourie de besloten ruimte van het interieur gebruikt om de verhouding tussen lichaam, beeld en blik te onderzoeken, richten Barbara en Michael Leisgen zich op de openheid van het landschap, waar het lichaam zich afstemt op licht, water en kosmische ritmes. In beide gevallen ontstaat een vorm van aandacht die niet is gebaseerd op actie, maar op aanwezigheid.

Bij beide wordt het medium niet ingezet om de werkelijkheid te reproduceren, maar om haar anders te ervaren. Video wordt een instrument van belichaamde waarneming, waarin tijd niet wordt samengevat of gemonteerd, maar zich langzaam ontvouwt. De toeschouwer wordt niet uitgenodigd om een verhaal te volgen, maar om de duur van een ervaring te delen. Het bewegende beeld wordt zo een ruimte van contemplatie, waarin lichaam, landschap en tijd zich voortdurend opnieuw tot elkaar verhouden.

In aanwezigheid van *In the presence of*
Michael Leisgen en *and* Lili Dujourie

Met dank aan *With the support of* Brenda Guesnet (IKOB Eupen)
en *and* Anna Lena Seiser (Neuer Berliner Kunstverein – n.b.k.)

and gaze, Barbara and Michael Leisgen turn towards the openness of the landscape, where the body attunes itself to light, water, and cosmic rhythms. In both cases, a mode of attention emerges that is grounded not in action, but in presence.

Barbara & Michael Leisgen, *Übungen*

For both, the medium is employed not to reproduce reality, but to experience it differently. Video becomes an instrument of embodied perception, one in which time is neither condensed nor manipulated through editing, but allowed to unfold gradually. Rather than inviting the viewer to follow a narrative, these works ask us to inhabit the duration of an experience. The moving image thus becomes a space of contemplation in which body, landscape, and time continually enter into new relationships with one another.

At Sea ^{Peter Hutton +} Live soundtrack: Elisabeth Klinck

zaterdag **Saturday** 19/9 · 21:30 · 0.666

Peter Hutton, *At Sea* · 16mm, USA, 2007, 60'

Gedurende zijn hele carrière ontwikkelde Peter Hutton een cinematografische praktijk die draait rond aandacht, duur en de handeling van het kijken. Veertig jaar lang reisde en filmde Hutton de wereld rond, waar zijn ervaringen als zeeman een onuitputtelijke bron van inspiratie vormden. In *At Sea* (2007) richt Hutton zijn camera op de oceaan als een voortdurend veranderend veld van beweging, licht en textuur, waarbij film en waarneming samenvallen.

Gefilmd tijdens een reis aan boord van een containerschip dat tussen Noord-Amerika en Europa vaart, ontvouwt *At Sea* zich in drie bewegingen: de constructie van het schip, de overtocht over de oceaan en de aankomst in de haven van Rotterdam, waarin menselijke industrie, natuurlijke krachten en de tijdservaring van de reis samenkomen. De enorme schaal van het schip staat in contrast met Huttons ingetogen cinematografische benadering: in plaats van de kracht van het schip te benadrukken, observeert de film zijn materiële aanwezigheid via fragmenten, details en vluchtige indrukken.

Het centrale deel van de film is gewijd aan de oversteek van de Atlantische Oceaan waar de zee transformeert tot een bijna abstracte visuele ervaring. Golven, reflecties, wolken en ver-schuivende horizons verschijnen en verdwijnen binnen het kader.

Peter Hutton, *At Sea*

Throughout his career, Peter Hutton developed a cinematic practice centred on attention, duration and the act of looking. For forty years, Hutton travelled and filmed around the world, often working aboard cargo ships. In *At Sea* (2007), Hutton turns his camera towards the ocean as a constantly changing field of movement, light and texture, presenting film itself as an act of perception.

Filmed during a journey aboard a container ship travelling between North America and Europe, *At Sea* unfolds in three movements: the construction of the vessel, the crossing of the ocean, and the arrival in the port of Rotterdam. These three parts bring together the relationship between human industry, natural forces and the passage of time during the journey. The enormous scale of the ship contrasts with Hutton's restrained cinematic approach: rather than emphasising the power or technological magnitude of the vessel, the film observes its

De oceaan wordt geen object van representatie, maar een voorwaarde van het kijken.

Zoals veel van Huttons films stelt *At Sea* een vorm van cinematografische aandacht voor die tegelijk bescheiden en radicaal is. De camera probeert haar onderwerp niet te beheersen of vast te leggen, maar blijft openstaan voor de voortdurende verandering ervan. De zee wordt niet enkel het onderwerp van de film, maar de ruimte waarin cinema zelf opnieuw wordt ontdekt als een belichaamde ervaring van tijd, beweging en kijken.

Peter Hutton, *At Sea*

Voor deze vertoning verzorgt Elisabeth Klinck een live soundtrack bij de film. Als violiste, componiste en performer beweegt Klinck zich op het snijvlak van hedendaagse muziek, improvisatie en experimentele compositie. Haar werk vertrekt vaak vanuit de fysieke en materiële eigenschappen van geluid: de ademhaling van een instrument, de textuur van klank en de relatie tussen geluid en ruimte.

In 2022 werd Klinck door Art Cinema OFFoff uitgenodigd om tijdens *De Nacht van de Experimentele Film* een live soundtrack te creëren voor *At Sea*. Waar ze de film toen begeleidde met een akoestische viool, keert ze vandaag terug naar het werk met een elektrische viool, in de bijzondere context van de scheepswerf van IDP.

material presence through fragments, details and fleeting impressions.

The central section of the film focuses on the crossing of the Atlantic Ocean, where the sea is transformed into an almost abstract visual experience. Waves, reflections, clouds and shifting horizons appear and disappear within the frame. The ocean becomes not an object of representation, but a condition of looking.

Like much of Hutton's work, *At Sea* proposes a form of cinematic attention that is both humble and radical. The camera does not attempt to master or capture its subject, but remains open to its continuous transformation. The sea is not merely the subject of the film, but the space in which cinema itself is rediscovered as an embodied experience of time, movement and looking.

For this screening, Elisabeth Klinck will provide a live soundtrack for *At Sea*. As a violinist, composer and performer, Klinck works at the intersection of contemporary music, improvisation and experimental composition. Her practice often departs from the physical and material qualities of sound: the breath of an instrument, the texture of a tone, and the relationship between sound and space.

In 2022, Klinck was invited by Art Cinema OFFoff to create a live soundtrack for *At Sea* during *De Nacht van de Experimentele Film*. While she accompanied the film at the time with an acoustic violin, she returns to the work today with an electric violin, in the unique context of IDP's shipyard.

Wonders of the Sea

John Ernest Williamson

+ Live soundtrack: **Giulia Rae**

zondag **Sunday** 20/9 · 12:00 · 0.666

John Ernest Williamson, Wonders of the Sea · digital restoration, 1922, USA, 64'

John Ernest Williamson, Wonders of the Sea

De Engelsman John Ernest Williamson geldt als een pionier van de onderwatercinematografie. Met zijn zelfontwikkelde Photosphere – een onderwaterkamer die via een lange stalen buis met een schip aan de oppervlakte was verbonden – wist hij als een van de eersten foto's en bewegende beelden te maken op plaatsen die tot dan toe onzichtbaar waren gebleven. De camera werd zo een instrument om een onbekende wereld te ontsluiten.

Wonders of the Sea is een hybride film die tussen documentaire en fictie in zit. Ze behoort tot de vroegste langspeelfilms die groten-deels onder water werden opgenomen. De film combineert spectaculaire opnamen van het mariene leven met duikexpedities en de verkenning van gezonken scheepswrakken. Voor een publiek uit de jaren 1920 betekenden deze beelden een ongekende blik op een wereld die voordien enkel via illustraties of verhalen toegankelijk was.

Meer dan een technisch hoogstandje is *Wonders of the Sea* ook een film over verwondering. Williamson

The Englishman John Ernest Williamson is regarded as a pioneer of underwater cinematography. With his self-developed 'Photosphere' – an underwater chamber connected to a ship on the surface via a long steel tube – he was one of the first to capture photographs and moving images in places that had previously remained unseen. The camera thus became a tool for unlocking an unknown world.

Wonders of the Sea is a hybrid film that straddles the line between documentary and fiction. It is one of the earliest feature-length films to have been shot largely underwater. The film combines spectacular footage of marine life with diving expeditions and the exploration of sunken shipwrecks. For audiences in the 1920s, these images offered an unprecedented glimpse into a world that had previously been accessible only through illustrations or stories.

More than just a technical feat, Wonders of the Sea is also a film about wonder. Williamson uses the camera not only to capture the ocean, but also to bring its mystery and beauty to life. The slow movements of fish, the play of light underwater and the monumental silence of shipwrecks transform the ocean into a space that is explored simultaneously from scientific, cinematographic and poetic perspectives.

This new restoration, carried out by the Austrian Film Museum

gebruikt de camera niet alleen om de oceaan te registreren, maar ook om haar geheimzinnigheid en schoonheid voelbaar te maken. De trage bewegingen van vissen, het spel van licht onder water en de monumentale stilte van scheepswrakken maken van de oceaan een ruimte die tegelijk wetenschappelijk, cinematografisch en poëtisch wordt verkend.

Deze nieuwe restauratie werd gerealiseerd door het Oostenrijks Filmmuseum in samenwerking met verschillende internationale filmarchieven, met materiaal uit Oostenrijk, Frankrijk, Australië en Nederland – waardoor deze mijlpaal uit de geschiedenis van de onderwaterfilm opnieuw in zijn volle rijkdom in Oostende te zien is.

De film wordt begeleid door een live soundtrack van Giulia Rae, een geluidskunstenaar gevestigd in Brussel die beweegt tussen experimentele elektronische muziek, film, theater en multidisciplinaire projecten. Vanuit haar achtergrond in creative coding benadert Giulia Rae geluid via een intieme mens-machine connectie, waarmee ze sonische omgevingen creëert vol uitdijende texturen, ijle ritmes en omhullende bas. In haar livesets versmelten concrete klanken, synthetische texturen en pulsen tot een liminale wereld, beklemmend en etherisch, waarin haar stem zorgt voor een fragmentarische aanwezigheid.

De film wordt ingeleid door Lena Stötzl, verantwoordelijke voor digitalisatie en restauratie bij het Oostenrijks Filmmuseum. Voorafgaand aan de vertoning houdt ze een korte lezing over het ontstaan van *Wonders of the Sea*, waarbij ze de innovatieve onderwatertechnologie belicht die de productie op de Bahama's mogelijk maakte. Ze bespreekt hoe de film technologische innovatie, wetenschappelijke nieuwsgierigheid en populair amusement combineerde, en tegelijk de koloniale blik weerspiegelde die de vroege onderwaterverkenning en -weergave heeft gevormd.

Met dank aan **With the support of** Janneke van Dalen, Oostenrijks Filmmuseum.

in collaboration with various international film archives, drew on material from Austria, France, Australia and the Netherlands – enabling this milestone in the history of underwater film to be seen once again in all its splendour in Ostend.

John Ernest Williamson, Wonders of the Sea

The film will be accompanied by a live soundtrack by Brussels-based sound artist Giulia Rae, who moves between experimental electronic music, film, theatre and multidisciplinary projects. Grounded in creative coding, Giulia Rae approaches sound through an intimate human-machine connection, crafting sonic environments characterised by expansive textures, rarefied rhythms and enveloping bass. In her livesets, an interweaving of concrete sounds, synthetic textures and pulses forms a liminal world, haunting and ethereal, with her voice bringing a scattered sense of presence.

The screening will be introduced by Lena Stötzl, Head of Digitisation and Restoration at the Austrian Film Museum. In a short lecture before the screening, she delves into the creation of Wonders of the Sea, exploring the innovative underwater technology that made its production possible. She examines how the film combined technological innovation, scientific curiosity, and popular entertainment, while also reflecting the colonial perspectives that shaped early underwater exploration and representation.

Info + tickets: www.monokino.org

Shhh wil een zo toegankelijk mogelijk festival voor zoveel mogelijk mensen zijn. Daarom hanteren we verschillende tarieven. Dit wil zeggen dat jij zelf kan bepalen welk tarief aansluit bij jouw financiële situatie. Tickets aan UiTPas kansentariëf blijven ook mogelijk (uitsluitend voor mensen met UiTPAS regio Middenkust).

Shhh aims to be as accessible as possible to as many people as possible. That's why we offer different ticket prices. This means you can choose the price that best suits your financial situation. Tickets at the UiTPas reduced rate are also available (exclusively for holders of the UiTPas Middenkust region).

Individuele programma's · individual programs

€ 13	(steuntarief · support rate)
€ 11	(basistarief · basic rate)
€ 9	(reductietarief · reduced rate)
€ 2,2	(UiTPas kansentariëf Middenkust)

Festivalpas (volledig programma) · festivalpass (full program)

€ 42	(steuntarief · support rate)
€ 35	(basistarief · basic rate)
€ 28	(reductietarief · reduced rate)
€ 7	(UiTPAS kansentariëf Middenkust)

Monokino wordt gesteund door: VAF, Vlaamse Gemeenschap, Stad Oostende, KAAP
Monokino is supported by: VAF, Flemish Community, City of Oostende, KAAP

Monokino is Anouk De Clercq, Charlot Vanhournout, Cynthia Dyah Wardhani,
Dantella Van Remoortere, Ditte Claus, Eric de Kuiper, Godart Bakkers,
Xavier Garcia Bardón,
Jana Heylen, Lau persijn, Noah Heylen, Pieter Vierstraete,

Shhh wordt georganiseerd door Monokino in samenwerking met 0.666.
Shhh is organized by Monokino in collaboration with 0.666.

Shhh is een initiatief van · is an initiative of: Monokino,
in samenwerking met · in collaboration with: 0.666

Programmatie & Tekst · Programming & Text: Anouk De Clercq, Godart Bakkers,
Xavier Garcia Bardón, Ditte Claus, Lau persijn

Artistieke coördinatie · Artistic Coordination: Anouk De Clercq, Godart Bakkers
Communicatie · Communication: Cynthia Dyah Wardhani

Coördinatie en productie · Coordination and production: Ditte Claus, Lau persijn

Technische coördinatie · Technical coordination: Bob Mees
Technische ondersteuning · Technical support: Charlot Vanhournout, Max Maes, Chris Paullet

Grafisch ontwerp · Graphic design: Michaël Bussaer
Met de steun van · With the support of: Webdesign: Dominique Callewaert
Stad Oostende, Vlaams Audiovisueel Fonds, Vlaamse Overheid, Kaap

Met veel dank aan · With many thanks to: Anna Lena Seiser (Neuer Berliner Kunstverein),
Brenda Guesnet (IKOB Eupen), Erwin van t Hart, Janneke van Dalen & Lena Stötzel (Österreichisches Filmmuseum),
Michael Briggs (The Estate of Bas Jan Ader), NW Aalst, Ruben Demasure (OFPROF), Thomas Werbrouck (O.666),
Viva Ruggi & Raquel Cecilia Mendiera (Marian Goodman Gallery & The Estate of Ana Mendieta),
de kunstenaars, de vrijwilligers en alle mensen die aan deze editie hebben meegewerkt
the artists, the volunteers and all the people who collaborated on this edition.

Met de steun van

Vlaanderen
verbeelding · werk

IN OOSTENDE

KAAP

0.666

car & truck rental

car & truck rental

car & truck rental

car & truck rental

car & truck rental

vrijdag Friday 18/9

20:00

BAR · 0.666 · 16:00 - 23:30

Ana Mendieta + Bas Jan Ader + Malena Szlam
Becoming Sea

21:30

Vittorio De Seta + Live soundtrack: Rosa Butsi feat. Marie Cocriamont
Forgotten Rhythms

zaterdag Saturday 19/9

13:30

BAR · 0.666 · 12:30 - 02:00
+ PARTY

Hannes Schüpbach + Joël-Claude Meffre
A Poetry of Gestures

16:00

Eva Giolo
There Are Tides in The Body

19:30 - 21:00 >> installatie Installation

20:30 >> Q&A

Lili Dujourie + Barbara & Michael Leisgen
The body as a measure of time and space

21:30

Peter Hutton + Live soundtrack: Elisabeth Klinck
At Sea

zondag Sunday 20/9

12:00

BAR · 0.666 · 11:00 BREAKFAST

Koffie en koffiekoeken

John Ernest Williamson + Live soundtrack: Giulia Rae Coffee and pastries
Wonders of the Sea

Info + tickets: www.monokino.org

Locatie · location:

0.666

Hendrik Baelaskaai 27, 8400 Oostende